

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва і дизайну
Кафедра дизайну

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОК.05 МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ДИЗАЙНУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Галузь знань	<u>02 Культура і мистецтво</u>
Спеціальність	<u>022 Дизайн</u>
Назва освітньої програми	<u>Дизайн</u>
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний телефон	E-mail
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дизайну Петухова Тетяна Анатоліївна	+38067-559-29-45	tetovanka@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчання з дизайну – це комплексна міждисциплінарна проектно-художня діяльність, інтегруюча природничо-наукові, технічні, гуманітарні знання, інженерне та художнє мислення, спрямована на формування на промисловій основі предметного світу в надзвичайно великій «зоні контакту» його з людиною в усіх без винятку сферах життєдіяльності. Сучасний процес підготовки майбутніх фахівців з дизайну забезпечує не лише можливість для саморозвитку, самоактуалізації особистості у відповідності до нової доктрини української освіти, а також здатність до пошуку шляхів формування у майбутніх педагогів дизайнерського профілю фахових компетентностей, до складу яких належать формування загальноприйнятого уявлення про освітню діяльність, теоретичних засад методики навчання у закладі вищої освіти, а також змістовного наповнення та відповідного навчально-методичного інструментарію у майбутніх педагогів дизайнерського профілю.

Дисципліна «Методика викладання дизайну у закладі вищої освіти» відноситься до циклу обов'язкових освітніх компонент освітньо-професійної програми підготовки магістрантів спеціальності 022 Дизайн спрямована на набуття компетентностей необхідних для опанування загальнодидактичними методами, прийомами і засобами навчання, які застосовуються для організації освітнього процесу в професійній дизайнерській діяльності.

Освітня мета курсу «Методика викладання дизайну у закладі вищої освіти» передбачає формування у здобувачів вищої освіти концептуального розуміння системи сучасної вищої освіти, розвиток здатності розробляти програми навчальних дисциплін, здійснювати дизайнерську викладацьку діяльність.

Передумови для вивчення дисципліни: «Педагогіка вищої школи», «Психологія творчості».

2. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

У процесі реалізації програми дисципліни «Методика викладання дизайну у закладі вищої освіти» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі дизайну або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Навчальна дисципліна «Методика викладання дизайну у закладі вищої освіти» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (ПРН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН 3. Обирати певну модель поведінки при спілкуванні з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Формувати проектні складові у межах проектних концепцій; володіти художніми та мистецькими формами соціальної відповідальності.

ПРН 7. Критично осмислювати теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі дизайну.

ПРН 11. Визначати естетичні проблеми дизайнерських шкіл та напрямків з урахуванням генезису сучасного художнього процесу в дизайні; мати синтетичне уявлення щодо історії формування сучасної візуальної культури.

ПРН 13. Обирати оптимальні методи викладання матеріалу студентській аудиторії в межах фахових компетентностей; вміти програмувати, організовувати та здійснювати навчально-методичне забезпечення фахових дисциплін.

ПРН 18. Володіти формами соціальної відповідальності управлінця в галузі дизайну, обирати певну модель поведінки при спілкуванні з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 19. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі теоретичного і практичного аналізу; узагальнювати результати дослідження та впроваджувати їх у дизайнерську практику; виявляти практичні та теоретичні особливості наукової гіпотези.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття			Ознаки курсу			
ЕКТС	Всього годин	Лекційні	Практичні (семінарські)	Самостійна робота	Курс (рік навчання)	Семестр	Форма навчання	Обов'язкова / вибіркова
4	120	28	14	78	1	1	денна	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	Усього	у тому числі		
		лекції	практичні семінарські	самостійна робота
Модуль 1. Освітнє середовище навчання дизайну у закладі вищої освіти.				
Тема 1. Сучасні технології дизайн-освіти.	10	4		6
Тема 2. Педагогічний дизайн у системі вищої освіти.	10	4		6
Тема 3. Зміст понять неформальна, формальна та експериментальна освіта у контексті підготовки дизайнерів.	16	4	1	11
Тема 4. Формування культури опрацювання інформації.	10	4	1	5
Тема 5. Сучасні трансформації професії викладача дизайну у системі вищої освіти.	10	4	1	5
Модуль 2. Освітній процес навчання з дизайну у закладі вищої освіти.				
Тема 6. Форми і методи навчання дизайну у закладі вищої освіти.	18	2	3	13
Тема 7. Педагогічні технології в сучасній дизайн-освіті.	16	2	2	12
Тема 8. Інноваційні методи і форми навчання у закладі вищої освіти.	14	2	2	10
Тема 9. Дистанційне навчання.	16	2	4	10
Усього годин	120	28	14	78

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Дисципліна «Методика викладання дизайну у закладі вищої освіти» забезпечена навчально-методичним матеріалом за темами для виконання практичної та самостійної роботи, методичними рекомендаціями до виконання завдань, рекомендованою (основною і додатковою) літературою, зокрема в електронному вигляді, розроблені критерії оцінювання. Освітній процес відбувається в аудиторіях, що забезпечені доступом до Інтернет-мережі з використанням сучасного інформаційно-комунікаційного обладнання (комп'ютери, мультимедійна дошка, проектор), інформаційних систем (веб-сайт університету, он-лайн сервіс і ресурси бібліотечних каталогів, репозитарій).

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Методика викладання дизайну у закладі вищої освіти» включаються:

1. Опрацювання інформаційних джерел відповідно до зазначених у програмі тем.
2. Виконання завдань до практичних, семінарських занять.
3. Опрацювання матеріалу, що винесений на самостійне вивчення.
4. Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.
5. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної роботи	Форми самостійної роботи
<p>Тема 1. Сучасні технології дизайн-освіти.</p> <p>1.1. Аспекти дизайнерської освіти.</p> <p>1.2. Методологія вітчизняної та зарубіжної дизайнерської освіти.</p> <p>1.3. Дизайн-освіта в епоху зростання культури знань і освітніх технологій.</p>	Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення.
<p>Тема 2. Педагогічний дизайн у системі вищої освіти.</p> <p>2.1. Завдання, принципи та етапи педагогічного дизайну.</p> <p>2.2. Загальні особливості педагогічного дизайну засобів навчання на основі мультимедійних технологій.</p> <p>2.3. Педагогічний дизайн як проєктна діяльність..</p>	Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення. Підготовка доповіді, презентації до семінару
<p>Тема 3. Зміст понять неформальна, формальна та експериментальна освіта у контексті підготовки дизайнерів.</p> <p>3.1. Формування освітнього середовища в системі вищої дизайнерської освіти.</p> <p>3.2. STEM-освіта.</p>	Опрацювання методичної літератури, підготовка до практикуму.
<p>Тема 4. Формування культури опрацювання інформації.</p> <p>4.1. Методи засвоєння навичок опрацювання інформації</p> <p>4.2. М'які навички</p> <p>4.3. Кооперація в процесі навчання</p>	Підготовка доповіді, презентації до семінару.
<p>Тема 5. Сучасні трансформації професії викладача дизайну у системі вищої освіти.</p> <p>5.1. Сучасні трансформації професії викладача (фасилітатор, ментор, коуч, тренер, наставник, модератор)</p> <p>5.2. Інноваційна готовність викладача закладу вищої освіти</p> <p>5.3. Поліфункціональна специфічність професійної педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти</p>	Підготовка аналітичного есе, робота з методичним матеріалом. Зіставити різні погляди на основні проблеми даної теми
<p>Тема 6. Форми і методи навчання дизайну у закладі вищої освіти.</p> <p>6.1. Складові освітнього процесу та їх характеристики: цілі навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання, визначення результатів навчання у термінах компетентностей.</p>	Підготовка до практикуму. Підготовка контрольних робіт/завдань/ презентації за заданою тематикою.

6.2. Сучасні форми лекції (проблемні, лекція-візуалізація, лекція-прес-конференція, мультимедійні лекції).	
6.3. Типи організації семінарських занять (модельний семінар, проблемний семінар і пояснювально-ілюстративний семінар).	
Тема 7. Педагогічні технології в сучасній дизайн-освіті. 7.1. Педагогічні технології в сучасній дизайн-освіті. 7.2. Предметно-орієнтовані технології навчання дизайнерів. 7.3. Застосування кейс-технологій у навчанні здобувачів. 7.4. Класифікація і типи кейсів. Суть методів кейс-технології. 7.5. Використання кейс-методу під час викладання фахових дисциплін.	Підготовка до практикуму. Підготовка контрольних робіт/завдань/презентації за заданою тематикою
Тема 8. Інноваційні методи і форми навчання у закладі вищої освіти. 8.1. Інноваційні методи навчання. 8.2. Інноваційні форми організації освітнього середовища.	Підбір та аналіз рекомендованої літератури. Зіставити різні погляди на основні проблеми даної теми. Підготовка до практикуму.
Тема 9. Дистанційне навчання. 9.1. Сутність дистанційного навчання: індивідуалізований процес передавання й засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини у спеціалізованому середовищі інноваційних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. 9.2. Характерні риси дистанційного навчання: самостійне використання дистанційного навчання та у поєднанні з традиційними формами здобуття освіти 9.3. Moodle – віртуальне освітнє середовище або система управління навчальними ресурсами. 9.4. Огляд платформ дистанційного навчання: Coursera; Google Classroom; Moodle; Edmodo.	Підбір та аналіз рекомендованої літератури. Зіставити різні погляди на основні проблеми даної теми. Підготовка до практикуму. Підготовка контрольних робіт/завдань/презентації за заданою тематикою

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання
Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання дизайну у закладі вищої освіти» передбачає: поточний контроль , який здійснюється: - як усний контроль у вигляді індивідуального опитування, доповіді, презентації; - як письмовий контроль у формі тестування, виконання практичних завдань.	60%
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	20%
Форма підсумкового семестрового контролю - екзамен	20%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування, індивідуальне опитування, презентації, усне повідомлення, розв'язання ситуаційних завдань, розроблення мережевого плану підготовки та реалізації проєкту; екзамен
--	--

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних, семінарських занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час проведення письмового тестування, демонстрації презентацій.	14
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять, усний контроль у вигляді індивідуального опитування, тестування.	30
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка презентації проекту за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів проекту.	10
1.4. Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (проекту)	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів проекту.	20
1.5. Інші види індивідуальних завдань, в т. ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	6
Разом балів за поточний контроль			80
<i>Підсумковий контроль: екзамен</i>			20
Всього балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (ДЛЯ ЕКЗАМЕНУ)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» А – від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях, семінарських і практичних заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має виконані завданнями до самостійної роботи і практикуму, виконав і презентував ІНДЗ за заданою тематикою, проявляє активність і творчість в іншій науково-дослідній роботі;

- «добре» В – від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів,

категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях, семінарських і практичних заняттях, має виконані завдання до самостійної роботи, практикуму, виконав і презентував ІНДЗ за заданою тематикою, проявляє активність і творчість в іншій науково-дослідній роботі;

- «добре» С – від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність виконаних завдань до самостійної роботи, практикуму, презентація ІНДЗ;

- «задовільно» D – від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях, семінарських і практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність виконаних завдань до самостійної роботи, практикуму, загальні напрацювання з ІНДЗ;

- «задовільно» E – від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях, семінарських і практичних заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має виконання завдань до самостійної роботи, практикуму в обсязі менш 50%.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	Незадовільно	
1-34 (2)	F		

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

1. Алексеева С. В. Освітнє середовище підготовки майбутніх дизайнерів до розвитку професійної кар'єри. URL: <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/491>.

2. Види семінарів, вимоги до їх організації та проведення. URL: <https://vseosvita.ua/library/vidi-seminariv-vimogi-do-ih-organizacii-ta-rovodenna-230478.html>

3. Берестова А. Інноваційні технології та методи навчання у професійній освіті. URL: <http://nadoest.com/innovacijni-tehnologiyi-ta-metodi-navchannya-u-profesijnij-osv>.

4. Гречановська О. Сутність та використання кейс-методу в навчально-виховному процесі вищої школи. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17681/2064.pdf?sequence=3>
5. Інтерактивні методи викладання. Практичні поради для суддів-викладачів. Київ : ФОП Демчинський О.В., 2017. 64 с.
6. Інноваційні методи викладання у вищій школі: за ред. д.е.н., проф. Полянської А. С. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2020. 19 с.
7. Козак Л. В. Кейс-метод у підготовці майбутніх викладачів до інноваційної професійної діяльності. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/33692866.pdf>
8. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі : Навчальний посібник. Одеса : ОНЕУ, Астропринт, 2014. 200 с.
9. Методична робота в умовах кооперативного навчання. URL: <https://ru.osvita.ua/school/method/technol/1501/>
10. Простакова Ю. В. Дистанційне навчання у вищих навчальних закладах: сучасний стан та перспективи розвитку. URL: <http://e-journals.npu.edu.ua/index.php/ikt/article/view/116>
11. П'янкова О. В. «Активні лекції: сутність, види, особливості, перспективи використання в українській вищій школі. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/19772/1/57.pdf>
12. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс] : навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання, які навчаються за спеціальністю 133 – «Галузеве машинобудування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. : І. О. Казак. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с.
13. Типологія сучасних педагогічних технологій URL: https://obdarovanist.at.ua/MetodSkrunka/seminarske_zanjattja_tipologija_suchasnikh_pedagog.pdf
14. Швець Г. О. Сучасні інноваційні методи викладання у вищій школі. URL: <https://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/33-chetverta-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/42-suchasni-innovatsijni-metodi-vikladannya-u-visshij-shkoli>

ДОДАТКОВА

15. Борова Т. А. Педагогічний консалтинг: навч. посіб. Луцьк: Терен, 2019. 324 с.
16. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. Київ : Академвидав. 2015. 304 с.
17. Бирко Н. М. Ролі сучасного педагога в освітньому просторі. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua:8080/bitstream/handle/123456789/21721/Byrko.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
18. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. Вищих технічних навчальних закладів [ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А. В.; упорядн. словника Волобуєва С. В.]. Київ : НТУ, 2017. 172 с.
19. Курносенко О. В. STEM – ОСВІТА : Проблеми та напрямки впровадження. URL: http://tsiurupynsk-school2.edukit.kherson.ua/distancijne_navchannya/mo_vchiteliv_fiziko-matematichnih_nauk/stem-osvita_problemi_ta_napryamki_vprovadzheniya/
20. Лобода С. М. Використання інтерактивних технологій навчання у професійній підготовці фахівців видавництва і поліграфії. URL: https://www.researchgate.net/publication/331469604_VIKORISTANNA_INFORMACIJO-KOMUNIKACIJNIH_INTERAKTIVNIH_TEHNOLOGIJ_U_PROFESIJNIH_PIDGOTOVCI_FAHIVCIV_VIDAVNICTVA_I_POLIGRAFIJ
21. Луговий В. І. Формування ціннісної компетентності науково-педагогічних працівників – важлива умова їх успішної діяльності в сучасній вищій школі URL: <http://ihed.org.ua/ua/resursy/rekomendovanidzerela.html>.
22. Оружа Л. В. Розвиток дизайнерської освіти в світі. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/18418/%20ruz%20.pdf;jsessionid=0CFA83A8A1B75C976ABEB45B0CE647C3?sequence=>
23. Педагогічний дизайн засобів електронного навчання на робочому місці : монографія : [Електронне видання] / В. С. Пономаренко, О. І. Пушкар, Т. Ю. Андрющенко та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора В. С. Пономаренка, д-ра екон. наук, професора О. І. Пушкаря. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 263 с.

24. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2017. 166 с.
25. Прусак В. Становлення та розвиток дизайн-освіти в Україні (кінець XX – початок XXI ст.). Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2017. Вип. 31. С. 71-82.
26. Степаненко М. Новий учитель у парадигмі викликів суспільства XXI століття. URL: <https://visnyk.chnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Stepanenko.pdf>
27. Сторож В. В. Готовність викладача закладу вищої освіти до інноваційної діяльності. URL: <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7277/Storozh.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
28. Титаренко В. П. Розвиток дизайн-освіти у вищих навчальних закладах України. Наукові записки. Серія: педагогіка. 2016. № 2. С. 287-290.
29. Упровадження STEM-освіти в умовах інтеграції формальної і неформальної освіти обдарованих учнів: методичні рекомендації / Н. І. Поліхун, К. Г. Постова, І. А. Сліпухіна, Г. В. Онопченко, О. В. Онопченко. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2019.
30. Фурса О. Розвиток дизайн-освіти в Україні і зарубіжжі : історикопорівняльний аспект. Порівняльна професійна педагогіка. Київ, 2011. №2. С.112-124.
31. Цюман Г. М. Професіоналізм викладача як основа педагогічної майстерності. URL: <http://acup.poltava.ua/wp-content/uploads/2015/03/Tsuman.pdf>
32. Шестопалюк О. В. Інноваційні моделі навчання в діяльності вищих навчальних закладів. Теорія і практика управління соціальними системами. 2013. №3. С. 118-124
33. Яблоков С. Інтеграція формального, неформального та інформального навчання в навчанні англійської мови. URL: <https://pedscience.ssru.sumy.ua/wp-content/uploads/2018/05/13.pdf>
34. SOFT SKILLS. М'які навички для успішної кар'єри майбутнього. URL: <https://taslife.com.ua/blog/soft-skills>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

35. Закон України Про вищу освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/stru>
36. Навчання, базоване на співпраці. 32 стратегії кооперації у класі URL: <https://nus.org.ua/view/navchannya-bazovane-na-spivpratsi-32-strategiyi-kooperatsiyi-u-klasi/>
37. Сервіси та платформи для дистанційного навчання. URL: https://tech.24tv.ua/navchannya-vdoma-spisok-program-platform-dlya-distantsiynogo-navchannya_n1416110
38. Moodle. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Moodle>